

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛИЗИНГ

Се прогласува Законот за лизинг,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16
јануари 2002 година.

Бр. 07-172/1
16 јануари 2002 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Потпретседател
на Собранието на Република
Македонија,
Илјаз Халими, с.р.

З А К О Н
ЗА ЛИЗИНГ

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува начинот и условите на вршење на лизинг со опиплив подвижен предмет.

Дефиниции

Член 2

Лизингот е трансакција која се однесува на опиплив подвижен предмет, во која корисникот на лизинг го определува предметот на лизинг кој е купен од страна на давателот на лизинг и се дава на корисникот на лизинг за договорен временски период, врз основа на договорот за лизинг кој е склучен меѓу давателот и корисникот на лизинг, според условите определени во него.

Давател на лизинг е правно лице кое дава еден или повеќе предмети на користење на корисникот на лизинг, за одреден временски период, под условите во договорот за лизинг (во натамошниот текст: давател).

Корисник на лизинг е правно или физичко лице кое го прима предметот на лизинг за употреба според договор за лизинг (во натамошниот текст: корисник).

Продавач е правно или физичко лице кое го продава или на друг начин го обезбедува предметот на лизинг на давателот, согласно со договорот за лизинг.

Предмет на лизинг е секој опиплив подвижен предмет, освен оној за кој со закон има ограничување да може да биде предмет за лизинг (во натамошниот текст: предмет).

Договор за лизинг е договор во писмена или електронска форма, склучен меѓу давателот и корисникот со кој давателот го дава предметот на користење на корисникот, под услови наведени во договорот за определен временски период.

Договорот за купопродажба е договор во писмена или електронска форма склучен меѓу продавачот на предметот на лизинг и корисникот или давателот на лизинг.

Даватели на лизинг

Член 3

Давателот е трговско друштво (домашно или странско) кое е основано според законите на Република Македонија, кое врши дејност давање на предмети на лизинг на корисникот, според начинот и условите утврдени со овој закон.

За да може трговското друштво од став 1 на овој член да врши работи како давател на лизинг во Република Македонија, треба да добие дозвола од Министерството за финансии за вршење на дејност лизинг во согласност со овој закон.

Дозволата од став 2 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија" во рок од две недели од денот на издавањето.

Министерот за финансии поблиску ги пропишува начинот и условите за вршење на лизинг.

Основна главнина

Член 4

Основната главнина во пари на давателот од член 3 на овој закон, не може да биде помала од 100.000 ЕВРА во денарска противвредност, пресметано по средниот курс на Народната банка на Република Македонија, на денот на поднесување на барањето до Министерството за финансии за добивање на дозвола за вршење дејност лизинг.

Основната главнина од став 1 на овој член од 1 јануари 2004 година ќе се зголеми на износ од 150.000 ЕВРА во денарска противвредност, пресметано по средниот курс на Народната банка на Република Македонија, сметано од 1 јануари 2006 година ќе се зголеми на износ од 200.000 ЕВРА.

Основната главнина од став 1 на овој член давателот е должен постојано да ја одржува во текот на неговото работење.

Договор за лизинг

Член 5

Договорот за лизинг се заверува кај нотар.

Давателот може да ги пренесува или на друг начин да ги остварува сите или некои од неговите права и користи на предметот, што е предмет на договорот за лизинг и кои произлегуваат од договорот за лизинг, под услов таквото пренесување или остварување да не е во спротивност со правото на корисникот во целост да го користи предметот сè додека корисникот ги прифаќа обврските од договорот или доколку тоа не е во спротивност со законите на Република Македонија, освен ако поинаку не е предвидено во договорот за лизинг.

Пренесувањето или остварувањето на правата од став 2 на овој член нема да го ослободи давателот од обврските кои произлегуваат од договорот за лизинг, освен ако поинаку не е определено со договорот.

Корисникот може да пренесува право за користење на предметот или било кое друго право, но не и негова обврска, кое произлегува од договорот за лизинг, само доколку тоа е предвидено во договорот за лизинг или ако тоа не е предвидено во договорот, само со претходна согласност на давателот во писмена или електронска форма.

Договор со продавачот

Член 6

Во случај кога корисникот го определил продавачот и му наложил на давателот да склучи договор за купопродажба со истиот, обврските на продавачот кои произлегуваат, од договорот за продажба во врска со предметот на договорот за лизинг, директно се однесуваат на корисникот за кого се обврзувачки, освен доколку поинаку не е утврдено во договорот за лизинг или со посебен договор во писмена или електронска форма склучен меѓу давателот и корисникот.

Продавачот е одговорен за предметот на лизинг определен во договорот за лизинг или за предметот кој ќе биде определен со договорот за лизинг, во зависност од условите од договорот за продажба, освен ако тоа не е во спротивно со прописите на Република Македонија. Доколку поконкретно не се утврдени посебните услови во договорот за продажба во врска со одговорноста на продавачот, ќе се применуваат одредбите на прописите со кои се регулираат облигационите односи.

Одговорноста на продавачот за надомест на штета или исполнување на обврските врз основа на договорот за продажба, во случај кога обврските се однесуваат и кон давателот и кон корисникот, освен доколку поинаку не е определено во договорот за продажба, ќе се смета за извршена со плаќање било кон давателот или кон корисникот.

За обврските на продавачот кои произлегуваат од договорот за продажба се известува и корисникот.

Известувањето од став 4 на овој член не му дава право на корисникот да бара раскинување на договорот за продажба без претходна согласност на давателот во писмена или електронска форма.

Обврски на страните

Член 7

Корисникот е должен да определи дали предметот на лизинг кој треба да биде преземен врз основа на договорот за лизинг, ги исполнува договорените услови пред истиот да го прими согласно со договорот за лизинг.

Во моментот кога корисникот ќе го прими предметот на лизинг, за давателот на лизинг настанува обврска за плаќање кон продавачот за купениот предмет на лизинг.

Доколку предметот не ги исполнува условите определени во договорот за лизинг, корисникот има право да го одбие предметот во рок од 30 работни дена, по кој рок корисникот го губи правото да го одбие предметот.

Во случај на одбивање на предметот од страна на корисникот, корисникот е должен да го чува предметот најмногу 30 работни дена од приемот, освен ако не се утврди друг рок со договорот за лизинг.

Во случај кога давателот на лизинг го набавил предметот за определен корисник по негово барање кој ќе биде предмет на договорот за лизинг или доколку корисникот го определил продавачот, со кој давателот склучил договор за продажба, давателот е ослободен од одговорност кон корисникот за обврските на продавачот кои произлегуваат од договорот за продажба во врска со предметот (квалитетот на предметот на лизинг, исправноста на работењето, како и за неговото навремено доставување до корисникот или давателот, замена или поправка на дефект или инсталирање на предметот), освен ако поинаку не е договорено.

Во случај кога давателот го избрал продавачот, тие солидарно одговараат за секоја штета настаната во врска со предметот кон корисникот која произлегува од став 4 на овој

член, освен доколку поинаку не е договорено во писмена или електронска форма меѓу давателот и корисникот.

Давателот е одговорен за неиспорака, задоцнување со испорака или испорака на несоодветен предмет, само ако тоа произлезе од договорот за лизинг или ако до тоа е дојдено по негова вина.

Давателот му гарантира на корисникот непречено користење на предметот на лизинг и во случај на неисполнувањето на обврската од страна на давателот кон трети лица.

Враќање на предметот

Член 8

Предметот се враќа на давателот или на лице овластено од давателот на датумот и според условите и начинот утврдени во договорот за лизинг, а ако тоа не е утврдено се постапува според вообичаени рокови за таква намена.

Кога договорот за лизинг престанува од било која причина корисникот, во согласност со договорот за лизинг, освен доколку не го изврши правото да го купи предметот или да го чува на лизинг за натамошниот период, е должен да го врати предметот во иста состојба во која бил даден, подложен на нормална употреба и абење, освен доколку поинаку не е определено во договорот за лизинг.

Доколку поинаку не е определено во договорот за лизинг, давателот го прегледува предметот при негово враќање на физичко поседување на давателот, во рок од 30 работни дена. Во случај кога тоа не е реално возможно да се направи тоа, давателот има дополнителен рок кој е разумно потребен за преглед на предметот и го известува во писмена или електронска форма корисникот, ако вратениот предмет не е во согласност со условите определени во договорот за лизинг. Неможноста во писмена или електронска форма да го извести корисникот во погоре наведениот рок, ќе се смета прифаќање од страна на давателот дека предметот е вратен во соодветна состојба, освен ако таквата несоодветност не можела да биде откриена од давателот, внимателно спроведувајќи го прегледот.

Во случај на започнување на стечајна постапка на корисникот, давателот има право, по известување во писмена или електронска форма до корисникот, веднаш да си го поврати предметот кој е предмет на договорот за лизинг како што е определено од давателот во тоа известување, на трошок на корисникот, освен ако поинаку не е определено во договорот за лизинг или ако поинаку не е договорено во посебен документ во писмена или електронска форма меѓу давателот и корисникот.

Одржување на предметот

Член 9

Корисникот е одговорен за одржување на предметот кој е предмет на договорот за лизинг, во добра работна состојба, нормална употреба и абење, освен ако поинаку не е предвидено во договорот за лизинг.

Корисникот ги сноси сите трошоци за одржување, како што е предвидено во став 1 од овој член вклучувајќи ги работењето, техничкото одржување и поправката на предметот на лизинг, освен ако поинаку не е определено во договорот за лизинг.

Купување на предметот и продолжување на правата од договорот за лизинг

Член 10

Во договорот за лизинг може да се предвиди право на откуп на предметот од страна на корисникот на денот или пред истекот на договорениот период за користење на предметот - финансиски лизинг и или право корисникот да продолжи да го користи предметот на лизинг по истекот.

По истекот на договорот за лизинг, корисникот нема автоматски да стекне сопственост на предметот после плаќањето на сите износи кои произлегуваат од договорот за лизинг, ако поинаку не е определено во договорот за лизинг.

Раскинување на договорот за лизинг

Член 11

Доколку условите определени во договорот за лизинг не се исполнуваат од едната договорна страна, другата договорна страна може да го раскине договорот за лизинг со претходно известување во писмена или електронска форма до првата договорна страна во рок не пократок од пет работни дена.

Договорната страна која го раскинува договорот за лизинг се ослободува од сите договорни обврски кои произлегуваат од него по даденото известување, освен ако поинаку не е определено во договорот за лизинг.

Во случај кога давателот го определува продавачот, корисникот може да побара раскинување на договорот за лизинг со претходно известување во писмена или електронска форма до давателот, доколку испорачувањето на предметот не се изврши во рок од 30 работни дена од денот кога треба да се испорача предметот на договорот за лизинг, освен ако поинаку не е определено со договорот за лизинг.

Во случај да ѝ е дадена можност на една од договорените страни да го отстрани утврдениот недостаток, кој го сторила, другата договорна страна има право еднострано да го раскине договорот за лизинг, ако првата договорна страна не го отстрани недостатокот во рокот договорен меѓу нив.

Давателот може, освен доколку поинаку не е определено во договорот за лизинг, да го раскине договорот за лизинг и да бара веднаш да биде вратен предметот ако:

- а) корисникот не извршил плаќање како што се бара во договорот за лизинг;
- б) корисникот го дал предметот на трето лице без претходно писмено одобрување од страна на давателот;
- в) корисникот го дал предметот на трето лице спротивно на договорените услови во договорот за лизинг;
- г) давателот разумно оцени дека постои опасност предметот којшто е предмет на договорот за лизинг, да се изнесе надвор од земјата во која било дозволено да се користи, доколку договорот за лизинг ограничи предметот да се користи во друга земја или постоел обид да се стори тоа, и
- д) доколку корисникот несовесно и недомаќински го користи предметот.

Регистрација на предметот на лизинг

Член 12

Давателот е должен да го регистрира предметот, кој е предмет на договорот за лизинг во посебен регистар кој се води во Централниот регистар, во рок од пет работни дена од денот на потпишувањето на договорот за лизинг.

Осигурување

Член 13

Доколку поинаку не е определено во договорот за лизинг, од моментот на приемот на предметот, корисникот е должен да го осигура предметот, кој е предмет на договорот за лизинг кај друштво за осигурување од било каков ризик или оштетување на предметот и повреда на трети лица предизвикана со предметот или со негово користење или поседување од корисникот, сè додека предметот не биде вратен на давателот, согласно со закон, сметано од датумот кога корисникот го примил на поседување предметот до извршување на договорот за лизинг од корисникот.

Доколку поинаку не е определено во договорот за лизинг, корисникот ги сноси сите ризици од загуба или оштетување на предметот, како и штети на трети лица, освен оние кои се предизвикани со намера или со крајно невнимание на давателот или продавачот.

Плаќање по договорот за лизинг

Член 14

Со приемот на предметот на лизинг врз основа на договорот за лизинг, за корисникот обврската за плаќање станува апсолутна и неотповиклива.

Корисникот е должен да изврши плаќање по договорот за лизинг во износ и на начин определен со договорот за лизинг.

Доколку корисникот не изврши било кое плаќање по договорот за лизинг, како што е определено во договорот за лизинг, имајќи го предвид и грејс периодот утврден во договорот за лизинг, давателот може по барање во писмена или електронска форма, присилно да ги наплати било кои пресметани ненаплатени отплати, со пресметана затезна камата, освен ако поинаку не е определено во договорот за лизинг.

Корисникот не е должен да започне со плаќање по договорот за лизинг, сè додека предметот кој е предмет на договорот за лизинг не е испорачан и прифатен од корисникот, освен ако поинаку не е определено во договорот за лизинг или ако корисникот го изгубил правото да го одбие предметот врз основа на договорот за лизинг.

Даночни олеснувања

Член 15

На предметот што е предмет на договорот за финансиски лизинг, минималниот период на амортизација не може да биде помал од 20% од регулираниот период на амортизација, според прописите и не пократок од две години.

За периодот на финансиски лизинг на корисникот, пресметаната амортизација на предметот на договорот за лизинг не му се признава како расход во даночниот биланс.

Пресметаната амортизација на предметот и за периодот утврдени во став 2 на овој член се признаваат како расход во даночниот биланс на давателот.

Контрола

Член 16

Министерството за финансии врши контрола на вршењето на дејноста на давателот во согласност со закон.

Министерството за финансии, во рамките на својата надлежност од став 1 на овој член, може да преземе мерки ако давателот не се придржува на одредбите од овој закон, со право и да ја одземе дозволата.

Одземањето на дозволата, за кое се известува Централниот и Трговскиот регистар, се објавува во јавни гласила.

Решавање на спорови

Член 17

Споровите кои произлегуваат од договорите за лизинг ќе се решаваат спогодбено меѓу странките, ако е така определено во договорот за лизинг, во спротивно ќе се решаваат пред судовите на Република Македонија.

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 18

Со парична казна од 200.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок правното лице ако:

- започне да работи како давател на лизинг пред добивање на дозвола за работа (член 3 став 2);
- постојано не ја одржува основната главнина во текот на своето работење (член 4 став 3);
- пренесувањето или остварувањето на сите или дел од неговите права и интереси го врши спротивно на договорот за лизинг (член 5 став 2);
- при пренесувањето на правата или интересите врз основа на лизинг, самоволно се ослободи од обврските кои произлегуваат од договорот за лизинг (член 5 став 3);
- пренесувањето на обврски кои произлегуваат од договорот за лизинг, го врши надвор од договорот или без прибавена согласност за тоа (член 5 став 4);
- за обврските кои произлегуваат од договорот не се известат корисникот (член 6 став 4);
- не го чува предметот на договорот за лизинг до утврдениот рок со овој закон (член 7 став 3);
- спротивно на договорот не изврши или задоцни со испораката односно испорача несоодветен предмет (член 7 став 6);
- не го врати предметот на договорот за лизинг во рокови и под услови утврдени со договорот (член 8 став 1);
- по добивање на писмено барање веднаш не го врати предметот на договорот за лизинг во случај утврден со овој закон (член 8 став 4);
- не го одржува предметот на договорот за лизинг (член 9 став 1);
- по истекот на договорот го задржи предметот на договорот за лизинг спротивно на одредбите од овој закон (член 10 став 1);
- не го регистрира предметот на договорот за лизинг согласно со одредбите на овој закон (член 12);
- не го осигура предметот на лизинг согласно со овој закон (член 13) и
- не врши плаќања на начин утврден со договорот за лизинг (член 14 став 1).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице на правното лице со парична казна од 40.000,00 до 50.000,00 денари.

Член 19

Со парична казна од 40.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни за прекршок физичкото лице-корисник на лизинг ако:

- пренесувањето на обврски кои произлегуваат од договорот за лизинг го врши надвор од договорот или без прибавена согласност за тоа (член 5 став 4);
- не го врати предметот на договорот за лизинг во состојба во која го примил со договорот (член 8 став 2);
- не го одржува предметот на договорот за лизинг (член 9 став 1);

- не го осигура предметот на лизинг согласно со овој закон (член 13) и
- не врши плаќања на начин утврден со договорот за лизинг (член 14 став 1).

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 20

Постојните друштва кои вршат работи на лизинг, согласно со дефиницијата за лизинг од член 2 на овој закон, се должни да го усогласат своето работење со одредбите на овој закон во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".